

До Спеціалізованої
Вченої ради Д 64.600.01 при
Харківському національному
медичному університеті

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук, професора Тамм
Тамари Івановни, на дисертаційну роботу Гоні Сімехи-Аліни
Тахїрівни на тему: «Оптимізація хірургічного лікування місцевих
променевих пошкоджень покривних тканин», поданої на
здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за
спеціальністю 14.01.03 – хірургія

Актуальність обраної теми. Місцеві променеві пошкодження покривних тканин, у хворих, які отримували променеву терапію зустрічаються у 5% випадків за кордоном та в 15% випадків в Україні. Це пов'язано з низьким рівнем технічного забезпечення променевої терапії в нашій країні. Слід підкреслити, що місцеві променеві виразки відрізняються агресивністю перебігу та поганою чутливістю до консервативного лікування завдяки глибоким порушенням репаративних процесів у тканинах, що пов'язані з порушенням мікроциркуляції та пригнічення репаративних процесів в них. Приєднання антибіотикорезистентної інфекції погіршує процеси загоєння пошкоджених тканин, що відстрочує у часі подальше хірургічне лікування хворих.

Хірургічне лікування променевих виразок в чистому вигляді буває нерідко неефективно через велику кількість ускладнень, що досягають 80%. Це пов'язано з відсутністю інформації у лікаря про межі тканин, що підлягають видаленню, про стан мікроциркуляції та інфекції в рані. Ці знання необхідні для вибору способу пластичного закриття раньового

дефекту. Вирішенню саме цих питань, присвячене дослідження доктора Гоні Аліни, а отже, воно актуально.

Зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідницьких робіт Харківського національного медичного університету №0116u004991: «Удосконалення та розробка методів діагностики і хірургічного лікування захворювань і травм органів черевної порожнини та грудної клітки, судин верхніх та нижніх кінцівок з використанням мініінвазивних методик у пацієнтів з високим ризиком розвитку післяопераційних ускладнень».

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків та рекомендацій. Дисертаційна робота побудована за класичним типом та ґрунтується на достатній кількості експериментального та клінічного матеріалу. На початку експерименту, а потім і в клініці проведено вивчення морфологічних особливостей перебігу променевих пошкоджень та особливостей бактеріальної забрудненості променевих виразок, а також вплив на динаміку раньового процесу фотодинамічної терапії. Під час її виконання використовувалися стандартні, а також високо інформативні методи дослідження. Отримані в цифровому вираженні результати піддані статистичній обробці.

Достатній експериментальний та клінічний матеріал в сукупності з застосуванням новітніх методів дослідження дозволяє вважати отримані результати та висновки дисертації достатньо обґрунтованими і достовірними.

Повнота викладу отриманих результатів дисертаційної роботи у наукових фахових виданнях. За темою дисертації опубліковано 12 наукових праць, серед яких 8 статей у наукових фахових виданнях України, з них 1 написана самостійно, 4 тез доповідей, 3 патенти України на корисну модель. В опублікованих роботах всебічно представлені результати,

Автореферат відповідає вимогам оформлення, відображає суть проведених досліджень та розкриває зміст дисертації.

Новизна дослідження та одержаних результатів. На підставі експерименту було уточнено наукові данні щодо особливостей перебігу ранового процесу при місцевих променевих пошкодженнях у стерильних умовах а також при присутності бактеріальної флори. В ході дослідження були розширені наукові дані щодо особливостей структури патогенної флори променевих виразок та результатів впливу фотодинамічної терапії на тканини променевих пошкоджень та мікрофлору.

У роботі вивчено ефективність методу визначення життєздатності тканин для подальшого прогнозування необхідності оперативного лікування.

Науково обґрунтована концепція використання стимуляції неоангіогенезу за допомогою збагаченої тромбоцитами аутоплазми при місцевих променевих пошкодженнях.

Науково обґрунтовано використання відстроченого шва на донорське ложе задля покращення приживлення ауто трансплантату при пластичному закритті променевих виразок великих розмірів.

На підставі проведеного аналізу результатів дослідження розроблено та використано на практиці послідовності виконання методів діагностики та лікування хворих на місцеві променеві пошкодження за допомогою ФДТ та плазмотерапії з урахуванням визначення життєздатності тканин.

Практичне значення результатів дослідження. Практичній охороні здоров'я запропоновано спосіб проведення плазмотерапії як додаткового методу передопераційної підготовки та лікування хворих з променевими ушкодженнями м'яких тканин.

Запропоновано комплексний метод стимуляції ангіогенезу за допомогою багатої тромбоцитами аутоплазми, фотодинамічної терапії, визначення життєздатності тканин та накладення відстрочених швів на донорське ложе при променевих пошкодженнях покривних тканин, що сприяло покращенню результатів лікування хворих, а також зниженню частоти некрозу

трансплантатів (патент України на корисну модель №112281 від 12.12.16, патент України на корисну модель №113357 від 25.01.17, патент України на корисну модель №113355 від 25.01.17).

Теоретичні положення дисертації та практичні рекомендації за результатами досліджень впроваджені та використовуються в лікувальній практиці державної установи «Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва НАМНУ», КЗОЗ «ОКЛ ЦЕМД та МК» м. Харкова, Чугуївської та Балаклійської ЦРЛ.

Оцінка змісту та якості оформлення дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота виконана на 180 сторінках машинописного тексту, містить анотацію, вступ, огляд літератури, 4 розділи власних досліджень, висновки, список використаної літератури та додатки (4). Робота проілюстрована 56 рисунками та 13 таблицями. Список використаної літератури складається з 219 джерел, з яких 97 вітчизняних і 122 іноземних джерела.

У вступі розкрита сутність і сучасний стан проблеми, обґрунтовано доцільність проведення дослідження, а також сформульовано мету та задачі дослідження.

В огляді літератури автором проаналізовані питання етіології та патогенезу виникнення променевих пошкоджень, види та методи лікування хворих при даній патології, проаналізовано методи стимуляції репаративних процесів.

На підставі аналізу 219 літературних джерел автором детально обґрунтована актуальність обраної теми.

В другому розділі представлено матеріали і методи дослідження. Відповідно до поставленої мети автором спочатку проведено експериментальне вивчення ефективності впливу ФДТ на променеві виразки інфіковані синьогнійною паличкою і стафілококом. Експеримент проведено на 75 щурах лінії Вістар з дотриманням положень Європейської конвенції із захисту тварин.

Аналіз результатів лікування променевих ушкоджень м'яких тканин з використанням нових технологій проведено у 29 хворих основної групи. В групу порівняння увійшли 80 хворих, яким проводили в основному консервативну терапію. За площею ураження м'яких тканин, локалізації променевих виразок і гендерною ознакою досліджувані групи порівнянні. Методи дослідження, які були виконані в роботі стандартні, своєчасні та високо інформативні.

У третьому розділі представлені результати експериментального дослідження, викладених в двох підрозділах. У першому підрозділі представлена динаміка морфологічних змін променевих виразок. У другому підрозділі відображені результати морфологічних змін вже інфікованих променевих виразок також під впливом фотодінамічної терапії і без неї.

Автором встановлено, що фотодінамічна терапія променевих уражень м'яких тканин, включаючи наявність в них інфекції, забезпечує пригнічення мікрофлори, активізує швидкість очищення рани і підсилює процеси репарації. Отримані висновки добре ілюстровані фотографіями ран та коригуючими з ними даними гістології та гістохімії. Зауважень немає.

В четвертому розділі представлено результати лікування хворих досліджуваних груп. В групі порівняння хворі отримували традиційну консервативну терапію, а в основній групі використовували поєднання консервативного та хірургічного лікування по розробленому алгоритму. Отримані результати експериментальних досліджень були підтверджені в клініці.

Автор на підставі отриманих результатів чітко визначив роль та місце ФДТ. Залежно від життєздатності тканин визначає межі їх висічення і спосіб пластичного закриття ранового дефекту.

Переваги запропонованого автором алгоритму підтверджені результатами та численними фотографіями вилікуваних пацієнтів у яких раніше були променеві виразки.

П'ятий розділ присвячений порівнянню результатів лікування у основній групі та групі порівняння. В основній групі задовільний результат отриманий в 90% випадків, а в групі порівняння 80%.

Висновки за своєю кількістю та змістом відповідають поставленим задачам.

Список використаних джерел складається з 219 джерел, які вміщують 97 робіт українських авторів та країн СНД та 122 іноземних джерела, переважно останніх 7-10 років.

Додаток А відображає перелік публікацій здобувача та апробацій результатів дисертації. Додатки Б, В, Г та Д містять таблиці з даними морфологічних та морфометричних досліджень в експерименті.

Зміст автореферату відповідає основним положенням дисертаційної роботи.

Рекомендації щодо впровадження результатів дослідження. Результати наукового дослідження можуть бути впроваджені в роботу хірургічного профілю, що займаються лікуванням променевиких виразок, а також в навчальний процес у медичних вузах і закладах післядипломній підготовці лікарів-хірургів.

Зауваження до дисертаційної роботи. За своєю актуальністю та науковою новизною, а також стилем викладання матеріалу робота справляє добре враження. Поодинокі невдалі вирази не впливають на позитивну оцінку роботи в цілому. Принципових зауважень немає, але є зауваження по оформленню дисертації, так наприклад, відсутність розділу узагальнення результатів дослідження. Далі дуже лаконічне формулювання висновків, а саме, немає поділу на те, що автором запропоновано вперше, а що доповнило існуючі гіпотези.

У порядку дискусії виникають наступні запитання:

1. Чому для використання стимуляції неоангіогенезу було обрано саме збагачену тромбоцитами аутоплазму?
2. Про що свідчить мала кількість оперованих хворих?
3. Чи були протипоказання до оперативного лікування?

Висновок про відповідність дисертації вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора медичних наук.

Таким чином, робота Гоні Сімехи-Аліни Тахірівни «Оптимізація хірургічного лікування місцевих променевих пошкоджень покривних тканин», є закінченим науковим дослідженням, що характеризується науковою новизною, яка полягає в сучасному підході щодо лікування інфікованих променевих дефектів м'яких тканин. За актуальністю теми, обсягом досліджень, науковою новизною та практичною спрямованістю дисертаційна робота повністю відповідає пункту 11 «Про порядок присудження наукових ступенів і присвоєння наукових звань», затвердженого Постановами Кабінету Міністрів України №567 від 24.07.2013 р. та №656 від 19.08.2015 р., щодо кандидатських дисертацій, а її автор заслуговує присвоєння наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 – хірургія.

Офіційний опонент:

Завідувач кафедри хірургії та проктології

Харківської медичної академії

післядипломної освіти

д. мед. н., професор

